

Üldkoosoleku koosoleku protokoll, 17.09.2025

Tööandjate keskliidu volikogu esimees Ain Hanschmidt avab koosoleku ning teeb ettepaneku, et üldkoosolekut juhib tegevjuht Hando Sutter ja protokollib büroojuht Ilona Pallon.

Otsustatakse ühehäälselt: kinnitada üldkoosoleku juhiks Hando Sutter ja protokollijaks Ilona Pallon

1. Üldkoosoleku juhataja ja päevakorra kinnitamine

Hando Sutter tutvustab osalejatele üldkoosoleku päevakorda.

Otsustatakse ühehäälselt: kinnitada üldkoosoleku päevkord.

1. Tööandjate keskliidu volikogu esimees, Ain Hanschmidt avasõnad

Tööandjate keskliidu volikogu esimees Ain Hanschmidt rõhutas oma kõnes kolme peamist väljakutset Eesti ettevõtetele: julgeolek, majanduskasv ja ambitsioon.

Valitsusele esitas volikogu esimees kolm olulist ettepanekut:

1. Maksurahu ja riigirahanduse korrastamine.

Maksukeskkonna ettenähtavus on ettevõtjate jaoks kriitiline. Valitsus peaks vältima pidevaid maksumuudatusi ja otsima pikaajalisi lahendusi eelarve tasakaalu saavutamiseks. Näitena pakkus ta välja kulude indekseerimise vähendamist ning suurema rolli andmist erasektorile tervishoius.

2. Bürokraatia ja halduskoormuse vähendamine.

Kuigi valitsuse samme selles suunas tunnustati, rõhutas Hanschmidt vajadust vältida uute tarbetute nõuete kehtestamist. Ministeeriumid peaksid seaduste ja määruste ettevalmistamisel rohkem hindama nende tegelikke mõjusid, et vältida lisakoormuse tekkimist ettevõtjatele. Samuti peaks Eesti aktiivselt osalema Brüsselis bürokraatia vähendamise algatustes.

3. Tööjõupuuduse lahendamine.

Oskustega töötajate nappus on ettevõtjate üks suurimaid muresid. Probleemi süvendavad demograafilised trendid: madal sündimus ja vananev elanikkond. Küsimus on, kuidas tagab riik vajalike oskustega tööjõu olemasolu. Hanschmidt küsis, kuidas kaasatakse ettevõtjaid koolitustellimusse ja elukestvasse õppesse ning millised on riigi ettevalmistused uue Euroopa Liidu struktuurivahendite perioodi kasutamiseks hariduse ja tootlikkuse tõstmiseks. Ta rõhutas, et strateegias „Eesti 2035“ seatud tootlikkuse kasvu eesmärgi saavutamine eeldab haritud ja oskuslikku tööjõudu.

Lõpetuseks esitas volikogu esimees valitsusele, peaminister Kristen Michalile, kolm olulist küsimust – riigirahanduse kordategemine, bürokraatia vähendamine ja tööjõupuuduse lahendamine –, rõhutades, et nendele lahendustele leidmine on kriitilise tähtsusega nii Eesti ettevõtete konkurentsivõime kui ka ühiskonna heaolu seisukohalt.

[Ain Hanschmidt kõne tervikuna leiad siit.](#)

2. Peaminister Kristen Michal

Peaminister Kristen Michal rõhutas oma ettekandes, et Eesti eesmärk on olla kõrgelt arenenud ja kindlalt kaitstud vaba riik, kus majanduskasv ja rahva jõukus põhinevad konkurentsivõimelisel ärikeskkonnal, madalamatel maksudel ning lihtsustatud asjaajamisel.

Peaministri sõnul on valitsuse prioriteetideks maailma parima maksusüsteemi säilitamine, kaitsekulude suurendamine julgeoleku tagamiseks ning samal ajal eelarvepoliitikas tasakaalu hoidmine. Kaitsekulude kasv toob küll ajutiselt kaasa eelarvedefitsiidi, kuid pärast seda on kavas naasta lubatud eelarveraamidesse.

Palgatõusud õpetajatele, politseinikele, päästjatele ja kultuuritöötajatele saavad toimuda üksnes koos muude kulude kärbetega. Uute laiaulatuslike muudatuste elluviimist on võimalik kaaluda alates 2027. aasta suvest.

Kristen Michal rõhutas, et konkurentsivõimelise maksukeskkonna hoidmine on strateegiliselt tähtis. Ta tänas ettevõtjaid aktiivse panuse eest bürokraatia vähendamise ettepanekute kogumisel. Kokku on esitatud 663 ettepanekut, millest valitsus on juba heaks kiitnud 264. Efektiivsuse ja majanduskasvu nõukoja kaudu on tehtud mitmeid sisulisi otsuseid: Riigikogus on vastu võetud paberarvete ja tšekkide kaotamine ning kestlikkusaruande kohustuse edasilükkamine, arutluses on hindamisakti nõude kaotamine eluaseme refinantseerimisel, pайдlikumad töölepingud ja detailplaneeringute lihtsustamine. Samuti on valmimas tegevuskava topeltaruandluse vähendamiseks ja aruandluse masinloetavaks muutmiseks. Järgmisena võetakse fookusesse järelevalve lihtsustamine.

Tööjõu teemas märkis peaminister, et kvoot 0,1% elanikkonnast pole täitunud, sest reaalselt saabus vähem töötajaid, kui kvoot lubanuks. Enamik tööjõudu tuleb kvoodist sõltumatult. Uue süsteemina kehtestab valitsus kuni viieks aastaks tööjõupuudusega valdkondade loetelu, kus piirarvu erisusena ei kohaldata, ning määrab maksimaalse elamislubade arvu, mida võib anda piirarvust väljaspool. See võib olla majanduskasvu korral kuni 0,2% elanikkonnast (umbes 2600 luba) või muudel tingimustel kuni 0,1% (umbes 1300 luba). Samas rõhutas ta, et kõrval välismaalaste kaasamisele tuleb panustada eeskätt oma inimeste paremasse kutseõppesse. Kutsehariduse reformi käigus hakatakse OSKA raportites välja toodud erialasid tellima kutsekoolidelt ning hobihariduse rahastamise asemel suunatakse ressursid tööjõuturu vajadustest lähtuvasse õpetamisse.

Lõpetuseks märkis peaminister, et ettevõtete kindlustunne on aastaga paranenud ning tarbijakindluse langust mõjutas suuresti Konjunktuuriinstituudi meetodikamuutus, mitte niivõrd tegelik majanduse halvenemine.

3. Kaitseminister Hanno Pevkur tervitussõnad ja Eesti riigikaitse toetamise hea tahte kokkuleppe allkirjastamine

Kaitseminister Hanno Pevkur ja Eesti Tööandjate Keskliidu volikogu esimees Ain Hanschmidt allkirjastasid hea tahte kokkuleppe, mille eesmärk on suurendada reservväelaste osalust õppekogunemistel ning väärtustada nende panust nii riigikaitseks kui tööturule. Selle juures on tööandjate roll oluline – olgu see sissetuleku säilitamine õppusel osalemise ajaks, perede toetamine või reservis omandatud oskuste väärtustamine tööturul.

Allkirjastajad kutsuvad üles ka teisi tööandjaid liituma hea tahte algatusega, et üheskoos näidata – Eesti kaitsevõime ei seisne vaid relvastuses ja tehnikas, vaid ka inimeste ja ettevõtjate valmisolekus seista oma riigi eest.

Samasisuline kokkulepe sõlmiti 6. septembril Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga ning 5. novembril sõlmitakse lepe Tapal Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsiooniga.

4. Keskliidu 2023/2024.a. majandusaasta aruande kinnitamine

Hando Sutter esitab ülevaate Tööandjate Keskliidu tegevustest ja struktuurist, liitunud ning lahkunud liikmetest. **Eesti Tööandjate Keskliidu majandusaasta** kestab 1. aprillist kuni 31. märtsini. Hando Sutter annab ülevaate ja tutvustab lühidalt majandusaasta aruannet ning esitab selle üldkoosolekule kinnitamiseks.

Otsustatakse ühehäälselt: kinnitada 2024/2025.a Tööandjate keskliidu majandusaasta aruanne.

1. Ülevaade Eesti Tööandjate Keskliidu tegevustest ja töörühmade plaanidest/fookustest

Päevakorra viimases punktis annab tegevjuht Hando Sutter ülevaate Eesti Tööandjate Keskliidu tegevustest ja fookustest 2025. aastal. Keskliidu kaheksa peamist teemat on: konkurentsivõimeline maksukeskkond ja vähene bürokraatia, taskukohane elekter, oskustööliste tagamine tööturule, realistlik üleminek puhtale majandusele, lisandväärtuse kasv ettevõtetes, efektiivne tervishoiusüsteem, rahvusvaheline koostöö ning juhtimise parimate praktikate jagamine ja ettevõtluse hea maine.

Töörühmade juhid andsid ülevaate järgmisest:

Majanduse töörühm (töörühma juht Ain Hanschmidt, nõunik Raul Aron) on esimesel poolaastal tegelenud maksurahu ja riigirahanduse teemadega, aidanud kaasa maksutõusu ärahoidmisele ning juhtinud tähelepanu bürokraatia vähendamisele. Teisel poolaastal keskendutakse tööjõu, kapitali ja keskkonna küsimustele ning planeeringute kiirendamisele.

Energeetikas (töörühma juht Hando Sutter, nõunik Raul Aron) on arutlusel uus arengukava ja elektri lõpphinna konkurentsivõime; jätkub töö hinnakomponentide monitoorimise ja modelleerimise kallal.

Tööturu töörühm (töörühma juht Ain Käpp, nõunik Piia Zimmermann) on tegelenud töölepingu seaduse muudatustega, välistööjõu palkamise leevendustega ja platvormitöö direktiiviga, teisel poolaastal lisanduvad alampalga läbirääkimised.

Hariduse töörühm (töörühma juht Veljo Konnimois, nõunik Raul Aron) on keskendunud OSKA tulemuste rakendamisele, kutsehariduse reformile ja reaalinete populariseerimisele; teisel poolaastal on fookuses rahastus ja kvaliteet.

Kestlikkuse töörühm (töörühma juht Kai Realo, nõunik Kati Rostfeldt) on arutanud kliimaseadust, jäätmereformi ja aruandluskohustusi, järgmine samm on halduskoormuse vähendamine ja sisuline kaasamine.

Innovatsiooni käivituskaja töörühma tegevusest andis ülevaate nõunik Kati Rostfeldt. (töörühma juht Ivo Suursoo, nõunik Kati Rostfeldt). Töörühm on loonud uusi tööriistu ja arendanud koostööd ökosüsteemis, edaspidi keskendutakse bürokraatia vähendamisele ja ekspordi toetamisele.

Tervise töörühm (töörühma juht Marja-Liisa Alop, nõunik Piia Zimmermann) on tegelenud Tervisekassa puudujäägi ja rahastuse teemaga, uuel perioodil on fookuses arengukava, eraraha kaasamine ja konkurentsi suurendamine tervishoius.

Hando Sutter jätkas. Rahvusvahelise koostöö valdkonnas on tihendatud kontakte Põhjamaade tööandjatega ja seistud Eesti huvide eest EL tasandil

Kommunikatsioonist andis ülevaate kommunikatsioonijuht Rivo Sarapik, kes rõhutas ettekandes aktiivset avalikku rolli, olulisemateks teemadeks on olnud riigirahandus, julgeolek, bürokraatia vähendamine, kliimaseadus, tervishoiu- ja haridusreformid, innovatsioon ning praktikakonkurss.

Üldkoosoleku lõpetuseks antakse osalejatele ülevaade eesootavatest sündmustest/üritustest:

22. september – Kestliku ettevõtluse töörühma kohtumine

1. oktoober – Tööturu töörühma kohtumine, et arutada alampalga läbirääkimiste lähtekohti

9. oktoober – Ärikohting Rohetiigriga

17. oktoober – Tervise töörühma jätkukohtumine sotsiaalminister Karmen Jolleriga

30. oktoober – Ärikohting Konkurentsiametiga

Oktoober-november – Majanduse ja maksude töörühma kohtumine äriturismi ja Eesti turunduse teemal

04. märts 2026 – majanduskonverents “Tuulelohe lend 2026” Kruisiterminalis

Päevakorra teemad on esitatud ning tänatakse üldkoosolekul osalenud liikmeid.

Koosolek on lõppenud.